

भूजलाशयीन/ निमखारे मत्स्यव्यवसायाशी
निगडित समस्या/अडचणीवर उपाययोजना
सुचविण्याकरिता सर्व जिल्हांसाठी
जिल्हास्तरावर समिती गठित करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : मत्स्यवि-२०१६/प्र.क्र.१७१ (भाग-१)/पदुम-१३
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक:- २१ ऑक्टोबर २०२२

वाचा:-

१. शासन निर्णय क्रमांक: कृषी व पदुम विभाग क्र. मत्स्यवि-१११२/प्र.क्र.१८/पदुम १४,
दि. १३ मे २०२२.

प्रस्तावना:-

राज्यामध्ये भूजलाशयीन मत्स्यव्यवसायासाठी फार मोठा वाव असून या क्षेत्रात ग्रामीण भागामध्ये रोजगार निर्मिती होण्याची क्षमता आहे. राज्यात प्रथिने उपलब्धता व्हावी, मत्स्य दरडोई उत्पन्न वाढविणे यासाठी मत्स्योत्पादन वाढविण्यास राज्य शासन सतत प्रयत्नशील आहे.

मत्स्यव्यवसाय हे अनेक मच्छिमारांसाठी उत्पन्नाचे आणि रोजगाराचे साधन म्हणून काम करते. राज्य शासनामार्फत मत्स्यव्यवसाय क्षेत्राला विकसित करण्याच्या दृष्टिने विविध योजना राबविल्या जातात. जसे नविन निर्माण झालेल्या तलावामध्ये मत्स्यबीज संचयन करणे, पिंजरा पद्धतीने मत्स्यसंवर्धन करणे, मत्स्यखाद्य निर्मिती कारखाना, मत्स्यबीज उत्पादन, मत्स्यबोटुकली संवर्धन, तळी बांधणे, बर्फ कारखाना इत्यादी. परंतु मत्स्यव्यवसाय क्षेत्रात काही वेळा हवामानात बदल, नैसर्गिक संसाधनांचे अतिशोषण, अवर्षण, अतिवृष्टी, मासेमारी पद्धती, इ. बाबीमुळे पर्यावरण व मत्स्यव्यवसायावर विपरीत परिणाम होतात व त्यामुळे बरेचसे आव्हाने निर्माण होतात. जसे की, मत्स्यउत्पादन कमी होणे, मच्छिमारांचे उदरनिर्वाहाचे प्रश्न निर्माण होणे इत्यादी .

मत्स्यव्यवसाय क्षेत्रात येणारी नवीन आव्हाने, निर्माण होणाऱ्या अडिअडचणी/समस्या, मत्स्यउत्पादन वाढविणे, मच्छिमारांना उदर निर्वाहाचे साधन प्राप्त होणे, मत्स्यव्यवसायाशी संबंधित धोरणात्मक बाबी / विविध मुद्दे इत्यादी बाबींवर उपाययोजना करून समस्याचे निवारण करण्याकरीता जिल्हास्तरीय समिती गठित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

सदर शासन निर्णयाद्वारे भूजल / निमखारे मत्स्यव्यवसाय क्षेत्राशी निगडित उद्भवणाऱ्या समस्या / अडी अडचणी इ. विषयासंदर्भात उपाययोजना सुचविण्यासाठी सर्व जिल्हांसाठी जिल्हास्तरावर जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हा समिती गठित करण्याबाबत शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हा समिती पुढीलप्रमाणे:-

अ.क्र.	सदस्याचे नाव	समितीचे पदनाम
१	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
२	पोलीस अधिक्षक	सदस्य
३	मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद	सदस्य
४	कार्यकारी अभियंता (संबंधित पाटबंधारे विभाग)	सदस्य
५	व्यवस्थापक, जिल्हा अग्रणी बँक	सदस्य
६	संबंधित जिल्ह्याचे सहाय्यक निबंधक (दुग्ध), सहकारी संस्था	सदस्य
७	जिल्हा मछिमार संघाचे प्रतिनिधी (एकूण ५)	सदस्य
८	मत्स्यव्यवसाय क्षेत्रातील तज्ज्ञ व्यक्ती/संस्था (शासकीय/अशासकीय)	विशेष निमंत्रित
९	सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय	सदस्य सचिव

* उपरोक्त नमूद अनु. ७ व ८ यांची निवड सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय हे समितीच्या अध्यक्षांच्या मान्यतेने करतील.

सदर समितीची कार्यकक्षा खालीलप्रमाणे राहील :-

भूजल/निमखारे मत्स्यव्यवसायाशी संबंधित समस्या / अडी-अडचणी याबाबत विचारमंथन करून उपाययोजना सुचविणे व वाचा क्र. १ येथे नमूद शासन निर्णयान्वये गठित आयुक्तस्तरीय समितीस शिफारस करणे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२२१०२११५०९४८१०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(श्रीनिवास शास्त्री)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
३. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव

४. मा. मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव (सर्व)
५. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
६. अपर मुख्य सचिव, महसुल व वने विभाग, मंत्रालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
७. प्रधान सचिव / सचिव, (पदुम), मंत्रालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
८. प्रधान सचिव / सचिव, पर्यावरण मंत्रालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
९. आयुक्त मत्स्यव्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
१०. जिल्हाधिकारी (सर्व)
११. पोलीस अधिक्षक(सर्व)
१२. मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद (सर्व)
१३. कार्यकारी अभियंता (संबंधित पाटबंधारे विभाग)
१४. व्यवस्थापक, जिल्हा अग्रणी बँक (सर्व))
१५. सहआयुक्त मत्स्यव्यवसाय (भूजल), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
१६. प्रादेशिक उपायुक्त मत्स्यव्यवसाय, कोकण विभाग, मुंबई, पुणे, नाशिक, औरंगाबाद, अमरावती, लातूर, नागपूर
१७. उपनिबंधक सहकारी संस्था (मत्स्य)
१८. संबंधित सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय (सर्व)
१९. संबंधित सहाय्यक निबंधक (दुग्ध) सहकारी संस्था (सर्व)
२०. निवडनस्ती.